

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

u vezi

ne sprovođenja efektivnog nadzora Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i
inovacija prema funkcionisanju Nosioca Visokog obrazovanja

Slučaj Ž. br.24/2018 [REDACTED]

Slučaj Ž. br.790/2018, [REDACTED]

Slučaj Ž. br.605/2019, [REDACTED]

Slučaj Ž. br.635/2020, [REDACTED]

Slučaj Ž. br.534/2020, [REDACTED]

Slučaj Ž. br.254/2021, [REDACTED]

Slučaj Ž. br.276/2021, [REDACTED]

Za: Gđa. Arbërie Nagavci, Ministarka
Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije

Kopija: G. Habit Hajredini, Direktor
Kancelarija za dobro upravljanje, Kancelarija premijera

Priština, 26. novembar 2021.

Cilj

Ovaj izveštaj je izrađen na osnovu žalbi koje je primio Ombudsman i evidentirani su prema slučajevima: A. br. 24/2018, [REDACTED]; Ž.br. 254/2021, [REDACTED]; Ž.br. 534/2020, [REDACTED]; Ž. br. 790/2018, [REDACTED]; Ž. br. 635/2020, [REDACTED]; i Ž. br. 605/2019, [REDACTED]; i Ž.br. 276/2021, [REDACTED]

Izveštaj se bavi žalbama koje je primio Ombudsman na nepriznavanje/neprovere njihovih diploma. U prvom slučaju,¹ žalioци su imali završene studijske programe koji nisu imali akreditaciju i licencu; u drugom slučaju,² prilikom registracije žalioca na koledž, koledž je imao akreditaciju, ali je na kraju studija koledžu je odbijen zahtev za reakreditaciju i kao posledica toga u ovim slučajevima njihove diplome ne mogu biti priznate/verifikovane i žalioци ne mogu pohađati studije u inostranstvu. U drugim slučajevima,³ žaliocima se ne mogu priznati/verifikovati diplome zbog nedostavljanja matičnih knjiga od strane Nosioca visokog obrazovanja (NVO), a takođe isti nisu mogli da nastave studije u inostranstvu.

S obzirom na to da je pitanje priznavanja/neprovere diploma nedovršeno pitanje i kojim se stalno bave institucije, ali i studenti i javnost, sa jedne strane, ovo pitanje je konstantno stvaralo pravnu nesigurnost za studente, dok je sa druge strane, neradom institucija nadležnih za nadzor nad sprovođenjem zakonskih odredbi stvoren prostor da NVO-i funkcioniši mimo zakonskih odredbi, konkretnije bez akreditacije i bez dostavljanja dokumentacije, što je predviđeno zakonskim odredbama, neophodno je da nadležne institucije za nadzor nad sprovođenjem zakona preduzmu pravne radnje po pitanju priznavanja/provere ili nepriznavanja/neprovere diploma, tako da se ovo pitanje okonča i da se studenti u budućnosti više angažuju u učenju nego da se suočavaju sa problemima ove prirode.

Nadležnosti Ombudsmana

1. Ustav Republike Kosovo (Ustav), u članu 132., stav 1., definiše: “*Ombudsman nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i neregularnih radnji javnih organa*”; dok u stavu 3. definiše: “*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom.*”
2. Prema Zakonu br. 05/L-019 o Narodnom advokatu, Ombudsman, između ostalog, ima sledeće nadležnosti i odgovornosti:
 - “*Da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o*

¹ A. br. 24/2018, [REDACTED]

² A. br. 254/2021, [REDACTED]

³ A. br. 534/2020, [REDACTED]; Ž. br. 790/2018, [REDACTED]

[REDACTED]; Ž. br. 635/2020, [REDACTED]; Ž. br. 605/2019, [REDACTED]; i Ž. br. 276/2021, [REDACTED]

stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva.” (Član 18., stav 1., tačka 1.2).

- “Da preporučuje Vladi, Skupštini i drugim nadležnima institucijama Republike Kosovo o pitanjima koje se odnose na unapređivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i nediskriminacije.” (Član 18., stav 1., tačka 5).
- “Da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje.” (Član 18., stav 1., tačka 6).
- “Da preporuči donošenje novih zakona u Skupštini, izmene zakona koji su na snazi i donošenje ili izmene podzakonskih i upravnih akata od strane institucija Republike Kosovo.” (Član 18., stav 1., tačka 7).
- “Da pripremi godišnje, periodične i druge izveštaje o stanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije i da obavlja istraživanje o pitanjima osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije u Republici Kosovo.” (Član 18., stav 1., tačka 8).
- “da preporuči Skupštini usklađivanje zakonodavstva sa međunarodnim standardima o ljudskim pravima i slobodama kao i njihovu efektivnu primenu.” (Član 18., stav 1., tačka 9).

Slanjem ovog Izveštaja nadležnim institucijama, kao i njegovim objavljivanjem, Ombudsman namerava da ispuni ove ustavne i zakonske obaveze.

Sažetak slučajeva koja je tretirao Ombudsman

Slučaj br. 24/2018, [REDACTED]

3. Ombudsman je 16. januara 2018. godine primio žalbu [REDACTED], u ime grupe od 105 (sto pet) diplomiranih studenata na Javnom univerzitetu u Prizrenu „Ukshin Hoti“ (u daljem tekstu: JUP), u smerovima: engleski jezik i književnost, matematika – informatika, fizika – hemija, upisani u akademskoj 2012/2013. godini, zbog, kako su istakli, nepriznavanja diploma van Republike Kosovo, čime su onemogućeni da nastave studije po svojim utvrđenjima.
4. Žalioci su izjavili da su završili studije na JUP-u i da su opremljeni diplomama, ali su imali problem sa nastavkom studija van Republike Kosovo, pošto im ove diplome nisu priznate.
5. Pošto njihove diplome nisu prihvaćene, obratili su se Agenciji Kosova za akreditaciju (AKA), od koje su dobili informaciju da ovi studijski programi na JUP, za akademsku 2012/2013. godinu, nisu akreditovani.
6. U kopiji Dopisa br. 192/01B, od 13. jula 2012. godine, koji su dostavili žalioci, razume se da je MONT u potpunosti odobrio broj studenata koje je JUP predložio za studije na ovim studijskim programima u akademskim godine 2012/2013, dok je bivši ministar MONT-a g. Ramë Buja u vezi sa ovim programima 18. aprila 2014. godine doneo Odluku br. 0661/01B o priznavanju diploma za studiranje i zapošljavanje svim studentima upisanim na učiteljske fakultete javnih univerziteta, u fazi transformacije predmetnih programa, za akademsku 2011/2012 i 2012/2013. godinu.

7. Dana 28. februara 2017. godine, žalioци su se obratili Departmanu za visoko obrazovanje (DAL) Dopisom br. prot. 1153, međutim nikada nisu dobili pismeni odgovor.
8. Zastupnik Ombudsmana je 31. januara 2018. godine razgovarao sa sekretarom Učiteljskog fakulteta, od kojeg je obavešten da su sve napomene o broju svršenih studenata na ovom fakultetu upućene DAL-u, takođe je dodao da je ista situacija bila i na edukativnim fakultetima u Gnjilanu i Đakovici, jer u ovom periodu nisu bili akreditovani.
9. S obzirom da su žalioци bili registrovani u akademskoj 2012/2013. godini, kao i na osnovu Informacije o odluci MONTI-a o utvrđivanju broja studenata za upis na Univerzitet „Ukshin Hoti“ u akademskoj 2012/2013. godini, br.192/01B, od 13.7.2012. godine, ovom univerzitetu je MONTI odobrio broj studenata za upis na ove studijske programe.
10. Takođe, 18. aprila 2014. godine, g. Ramë Buja, u to vreme ministar MONT-a, doneo je Odluku br. 0661/01B o priznavanju diploma za studije i zapošljavanje, prema kojoj je utvrđeno sa: *„Za sve studente registrovane na Učiteljskim fakultetima na Univerzitetu za edukaciju u fazi transformacije predmetnih programa sa Učiteljskog fakulteta u druge relevantne katedre za akademsku 2011/2012. i 2012/2013. godinu“*
11. Dana 4. avgusta 2015. godine, g. Arsim Bajrami, ministar MONTI-a, doneo je Odluku Ref. br. 230/01B, koja je imala za cilj da reguliše pitanje licenciranja programa Privatnih nosioca visokog obrazovanja (PNVO), ali je ostavio po strani pitanje javnih univerziteta. Odlukom je utvrđeno: *„Diplomirani na studijskim programima za obuku nastavnika koje nude Privatni nosioci visokog obrazovanja (PNVO), registrovani u nelicencirane programe pre stupanja na snagu Zakona br. 04/L-37 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo (Službeni list br. 14, 9. septembra 2011.), moraju završiti Program za napredovanje kvalifikacije.“*
12. U vezi sa pitanjem provere diploma i druge dokumentacije koju je izdao PNVO, 29. jula 2010. godine izdat je Aneks I Administrativnog uputstva br.3/2010, kojim je prema članu 2. utvrđeno: *„Član 5. stav 1. se dopunjava, kome se dodaje tačka 1.1, koja će imati sledeći sadržaj: Sve diplome i druga dokumenta sa studijskih programa izrađenih pre akademske 2007/2008. godine, koja je počela bez opremanjem licencom i ista im je data u narednim godinama studija, smatraju se licenciranim.“*
13. Dana 30. januara 2019. godine, na sednici Skupštine Republike Kosovo, povodom pitanja nepriznavanja diploma, odgovarajući na parlamentarna pitanja, bivši ministar obrazovanja g. Shyqiri Bytyqi, je naglasio da ministarstvo priprema administrativno uputstvo, prema kojem će se ovo pitanje regulisati.

Slučaj A.br. 254/2021, [REDACTED]

14. Ombudsman, na osnovu člana 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Narodnom advokatu, dana 29.04.2021. godine primio je žalbu [REDACTED], podnetu protiv [REDACTED] i protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT) koji se odnosi na neverifikaciju diplome.
15. Žalilac je 19. februara 2019. godine završio studije na Koledžu [REDACTED] na studijskom programu magistar nauka softversko inženjerstvo. I pored toga što je Koledž „[REDACTED]“ imao akreditaciju u akademskoj 2016/2017. godini, kada je žalilac registrovan, u Nemačkoj mu se ne priznaje diploma.
16. Žalilac živi u Nemačkoj i tamošnje nemačke vlasti odbili su mu priznanje i ekvivalentnost nivoa završenih studija. Ovo odbijanje je zasnovano na neakreditaciji Koledža [REDACTED], jer studijski program nije akreditovan povodom diplomiranja generacija po akademskoj 2016/2017. godini. Uprkos činjenici da je žalilac dobio zvaničnu potvrdu od Kosovske agencije za akreditaciju⁴ prema kojoj je potvrđeno da je studijski program Softversko inženjerstvo / MSc Koledža [REDACTED] bio predmet procesa akreditacije i da je njihov zahtev za akreditaciju odobren od strane Kosovske agencije za akreditaciju, njegov problem nije rešen jer su nemačke vlasti za priznavanje ekvivalencije zatražile akreditaciju programa 19. februara 2019. godine i ne priznaju mu diplomu jer je u trenutku diplomiranja žalioaca Koledžu „[REDACTED]“ odbijena reakreditacija.⁵
17. Predstavnik Ombudsmana je 04.06.2021.godine putem e-mail adrese, u vezi sa ovim pitanjem, zatražio informaciju od sekretara Koledža [REDACTED], ali nije dobio odgovor.
18. Koledž „[REDACTED]“ na programu koji je završio žalilac akreditovana je Rešenjem br.558/14 od 04.07.2014.godine, akreditacija je važila za period od 01.10.2014.godine do 30.09.2017. godine.
19. Koledž „[REDACTED]“ je 7. novembra 2016. godine podneo zahtev za reakreditaciju, ali je 01. marta 2017. godine, prema Odluci br.129/17, zahtev podnet za reakreditaciju programa Softversko inženjerstvo, MSc (120 ECTS) je odbijen od strane Kosovske agencije za akreditaciju. Takođe, 31.10.2018.godine podnet [REDACTED] je podneo zahtev za reakreditaciju, ali je ovaj zahtev Koledža odbijen na osnovu Rešenja broj:316/191D od 22.2.2019. godine.

Slučaj A. br. 534/2020, [REDACTED]

20. Ombudsman, u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o narodnom advokatu, dana 21.09.2020. godine je primio žalbu [REDACTED], podnetu protiv Ministarstva obrazovanja i nauke (MON) koja se odnosi na neverifikaciju diplome.

⁴ Potvrda Ref.:165/120D, od 13.2.2020. godine

⁵ Koledž „[REDACTED]“ je podneo zahtev za akreditaciju i reakreditaciju programa dana 7.11.2016. godine, KAA je 1.3.2017.godine doneo rešenje br.:129/17, kojim je podnet zahtev za reakreditaciju programa softverskog inženjerstva, MSc (120ECTS), takođe 31.10.2018.godine, Državni savet za kvalitet je 22.2.2019.godine doneo Rešenje broj:316/191D, kojim je zahtev podnet za reakreditaciju studijskog programa Softversko inženjerstvo, MSc, 120 ECTS odbijen.

21. Žalilac je upisao studije na Koledžu [REDACTED] školske 2014/2015.godine, na studijskom programu Menadžment i informatika, završio je studije 2017. godine i još ne može da verifikuje stečenu diplomu.
 22. Dana 13. maja 2019. godine, Ombudsman je putem pisma upućenog MONTI-u zatražio informacije u vezi sa slučajem.
 23. Dana 23. maja 2019. godine dobio je pismeni odgovor MONTI-a u kojem se navodi: „*Kabinet MONTI-a je opširno informisan o nemogućnosti velikog broja studenata da overi diplome u NARIC odeljenju u ovoj instituciji, jer relevantne institucije višeg nivoa obrazovanja nisu dostavile potrebnu dokumentaciju u roku predviđenom važećim zakonodavstvom (u ovom slučaju matične knjige) Ministarstvu prosvete*“.
 24. Žalilac se 13. avgusta 2020. godine obratio MONTI-u sa zahtevom za overu diplome, ali prema njegovoj tvrdnji, nije dobio pismeni odgovor, već je samo usmeno obavešten da MONTI ne može da overi diplomu zbog toga što Koledž „[REDACTED]“ nije dostavio matičnu knjigu.
 25. Predstavnik Ombudsmana je 20. oktobra 2020. godine putem elektronske pošte zatražio informaciju od Koledža „[REDACTED]“ u vezi sa slučajem neoveravanja diploma koje je izdao Koledž. Istog dana, predstavnik Ombudsmana je dobio odgovor, kojim je obavešten da je Koledž „[REDACTED]“ 12. novembra 2019. godine podneo tužbu sudu za naknadu štete i poslala skaniranu kopiju podnete tužbe.
 26. Dana 30. oktobra 2020. godine, predstavnik Ombudsmana sastao se sa inspektorom obrazovanja, koji je saopštio da je 8. oktobra 2020. godine formirana komisija koja će kontinuirano raditi na rešavanju ovog opšteg problema, privatnog i javnog obrazovanja.
 27. Dana 25. januara 2021. godine, predstavnik Ombudsmana je od inspektora obrazovanja obavešten da još ništa konkretno nije preduzeto u vezi sa verifikacijom diploma.
- Slučaj A.br. 790/2018, [REDACTED]**
28. Ombudsman je, u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o narodnom advokatu, dana 21. septembra 2020. godine primio žalbu gđe. [REDACTED], podnetu protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT), koja se odnosi na neverifikaciju diplome.
 29. Žalilja je navela da je 2017. godine završila studije na Koledžu „[REDACTED]“, na master nivou, na programu Zdravstveni menadžment, 12. septembra 2018. godine podnela zahtev za verifikaciju, ali nije dobila odgovor.
 30. Dana 15. maja 2019. godine, Ombudsman je dopisom zatražio informacije od MONTI-a u vezi sa slučajem.
 31. Dana 27. maja 2019. godine, Ombudsman je primio odgovor od g. Shyqiri Bytyqi, tadašnji ministar MONT-a, odgovor od 23.5.2019. godine, Referenca: 107/11-B, br. Prot.:1980, u kojem je navedeno: „*U vezi sa konkretnim slučajem, moramo objasniti da Odeljenje NARIC-a verifikuje diplome na osnovu Administrativnog uputstva na snazi. Nedostatak matičnih knjiga u instituciji MONT-a onemogućava verifikaciju predmetne dokumentacije.*”
 32. Prema odgovoru, Ombudsman je obavešten: „*Ministarstvo je preduzelo neke konkretne radnje na rešavanju ovog pitanja i kao rezultat toga je početkom 2018. godine formiralo komisiju, zaduženu za prikupljanje celokupne dokumentacije visokoškolskih institucija koje*

nisu ispoštovali rokove za predaju ovih matičnih knjiga. Trenutno je formirana još jedna komisija koja razmatra administrativno uputstvo za verifikaciju ove dokumentacije. . .”

33. Ombudsman je 2. oktobra 2019. godine dopisom zatražio informacije od ministra MONT-a i Odeljenja za visoko obrazovanje u vezi sa formiranjem komisije nadležne za prikupljanje celokupne NVO dokumentacije, koja nije ispoštovala rokove za podnošenje matičnih knjiga; kao i komisije za razmatranje administrativnog uputstva za verifikaciju ove dokumentacije, ali nije dobio odgovor.

Slučaj A.br.635/2020, [REDACTED]”

34. Ombudsman, u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Narodnom advokatu, dana 30.10.2020.godine primio je žalbu g. [REDACTED], koju je podneo protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT) koja se odnosi na neverifikaciju diplome.

35. Žalilac je naveo da je akademske 2011-2012. godine upisan na Univerzitet u Prištini „Hasan Prishtina”, na Pravnom fakultetu, dok je školske 2015-2016. godine prebačen na Koledž „[REDACTED]” i diplomirao 2016. godine, ali nije mogao da overi diplomu.

35. On se 14. oktobra 2020. godine obratio MONT-u sa zahtevom za verifikaciju diplome, kako bi je koristio u inostranstvu, ali nije dobio odgovor na zahtev.

36. Dana 9. decembra 2020. godine, Ombudsman je putem dopisa zatražio informacije od MONT-a u vezi sa slučajem žalioaca, ali nije dobio odgovor u predviđenom roku.

37. Dana 26. februara 2021. godine, ponovljenim dopisom, Ombudsman se obratio tadašnjem ministru MONT-a g. Ramë Likaj, preko kojeg je zatražio informacije o slučaju.

38. Ombudsman je 01.03.2021. godine, preko ministra, dobio odgovor br. 75/2021, od g. Agim Bërdyna, vršilac dužnosti generalnog sekretara, i gđe. Kumrije Gagica, rukovodilac Nacionalnog centra za akademsko priznavanje/ekvivalentnost i informacije NARIC, gde je navedeno: „*Nacionalni centar za akademsko priznavanje i informisanje je dao odgovor da Koledž „[REDACTED]” za školsku 2015/2016. godinu nije dostavio Matičnu knjigu sa studentima upisanim za ovu generaciju i shodno tome, dostavljeni dokumenti ne mogu biti verifikovani/validirani i ne mogu biti pečatirani od strane MON. . .S obzirom da ovaj problem proizilazi iz nedostavljanja matičnih knjiga od strane koledža, kao u slučaju g. Racaj, MON je formirao komisiju za tretiranje problema vezanih za institucije visokog obrazovanja (javne i privatne), gde se tretira i problem nedostavljanja Matičnih knjiga od strane Koledža“.*

Slučaj A. Br.605/2019, [REDACTED]”

39. Ombudsman, u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Narodnom advokatu, dana 26.07.2019.godine, putem elektronske pošte, primio je žalbu g. [REDACTED], podnetu protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT), zbog nenostifikacije diplome Master nivoa završenih studija na Univerzitetskom koledžu „[REDACTED]”.

40. Prema informacijama i dokumentaciji dobijenim od g. Shala, saznaje se da je 16. maja 2019. godine podneo zahtev MONT-u, odnosno NARIC-u (Nacionalnom centru za priznavanje diploma), za verifikaciju diplome Master, kako bi nastavio PhD studije u inostranstvu. U vezi sa ovim zahtevom, NARIC je 24. jula 2019. godine dopisom, između ostalog, obavestio stranku da NARIC trenutno ne može da nastavi sa verifikacijom diploma, sve dok nadležni koledž i MONT ne razjasne pravna pitanja i procedure, gde bi posebna komisija na nivou

MONT-a razmotrila i rešila ovo pitanje.

41. Prema dopisu br. 80/2019 predstavljen od strane stranke, izdat 1.8.2019. godine od strane Koledža „[REDAKCIJA]“ za MONT, gde je koledž tvrdio da je predao matičnu knjigu MONT-u i da se druga originalna knjiga nalazi u arhivi koledža, ali da se tvrdi da su knjige izgubljene od strane odgovornih lica u MONT-u.
42. Dana 20. septembra 2019. godine, predstavnik IO-a, u vezi sa slučajem, sastao se sa šefom NARIC-a, kako bi razgovarali o slučaju žalioaca i radnjama koje je MONT preduzeo za rešavanje slučaja. Na ovom sastanku, predstavnik IO-a je obaveštena da je ova nadležnost 2018. godine prenet na NARIC i da je od prethodnih instanci zatražen izveštaj o činjeničnom stanju u vezi sa postupkom verifikacije. Ona je obaveštena da je ministar formirao komisiju, ali da još nije donela odluku po tom pitanju, a da je problem u nepoštovanju rokova za predaju matičnih knjiga od strane privatnih koledža i da je ovo pitanje postavljeno u skupštinskoj Komisiji za obrazovanje i da je pokrenuta istraga i u tužilaštvu.
43. Dana 30. oktobra 2019. godine, predstavnik IO-a se ponovo obratila odgovornoj predstavnici u NARIC-u da sazna da li je MONT uspeo da adresira i pruži rešenje za ovo pitanje. U vezi sa ovim zahtevom, IO je obavešten da je MONT počeo za neke koledže sa izdavanjem potvrda o priznavanju, ali ne i za koledž gde je žalilac završio studije.
44. S obzirom da pitanje još nije bilo rešeno, 28. februara 2020. i 16. aprila 2021. godine, predstavnik IO-a se putem elektronske pošte obratio Kabinetu ministra/ministarke MONT-a sa zahtevom za informacije o toku slučaja i takođe je zatražen sastanak za diskusiju sa tadašnjom ministarkom MONT-a.
45. Predstavnik IO-a je 21. aprila 2021. godine primio odgovor od šefa NARIC-a u kome se navodi: *"G.Šalja je završio studije na Evropskom koledžu „[REDAKCIJA]“, gde mu je uručena diploma ovog koledža. U svrhu korišćenja te diplome van Kosova, dotična strana se prijavila NARIC-u za validaciju / pečatiranje diplome. Na osnovu izveštaja dobijenog od Departmana za visoko obrazovanje, nedostaje matična knjiga za generaciju 2014/2015.godine. Za isto pitanje postoji beleška (propratno pismo), protokolisana u arhivi van zakonskih rokova koje je odredilo AU-MONT-a: br. 33/2014.*

Na osnovu nedostatka matične knjige ove generacije i na osnovu važećeg zakonodavstva, NARIC je obavestio g. [REDAKCIJA] da ne može da validira/pečartira ovu diplomu. O ovom pitanju, NARIC centar je pismeno obavestio stranku kao i na sastancima održanim u Centru.

Takođe, želimo da vas obavestimo da je MONT formirao posebnu komisiju za rešavanje problema u visokom obrazovanju, što uključuje i pitanje nedostatka matičnih knjiga, ali do sada komisija još nije donela odluku o ovom pitanju."

Slučaj A. br.276/2021, [REDAKCIJA]

46. Ombudsman, u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Narodnom advokatu, dana 06.05.2021. godine primio je žalbu g. [REDAKCIJA], podnetu protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT) i protiv Koledža „[REDAKCIJA]“ zbog neverifikacije diplome.
47. Žalilac je završio je studije na Koledžu „[REDAKCIJA]“, na studijskom programu Bankarstvo, finansije i računovodstvo, nivoa Bachelor, u školskoj 2016/2017. godini i 28. maja 2019. godine obratio se MONT-u sa zahtevom za overu diplome, ali nije dobio odgovor. Žalilac je tvrdio da je

studijski program koji je završio bio akreditovan, ali koledž nije dostavio matične knjige u zakonskom roku.

Pravni okvir koji se sprovodi

Postoji veliki broj pravnih instrumenata koji regulišu ovo pitanje, ali ne ograničavajući se na:

48. Ustav Republike Kosovo (Ustav), u članu 7 [Vrednosti], stav 1, predviđa: “*Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite životne sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije.*”
49. Ustav u članu 21. stav 1. predviđa: “*Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov reda Republike Kosovo.*” Dok stav 2 ovog člana predviđa: “*Republika Kosova štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.*”
50. Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri, u članu 4 (Principi zakonitosti), predviđa: “*. Javni organi deluju u skladu sa Ustavom, zakonodavstvom na snazi, kao i opštim administrativnim pravilima, primenjivim unutar njihovih nadležnosti i u skladu sa ciljem za koji su ove nadležnosti date. (...).*” . Dok prema članu 10, stav 2, predviđa se da: “*Javni organ sprovodi što brži upravni postupak, uz što manje troškova za sebe i za stranku, ...*”.
51. Zakon br. 04/I-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, u članu 1, predviđa: “*Cilj Zakona o visokom obrazovanju je stvaranje zakonske osnove za regulisanje, funkcionisanje, obezbeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja u skladu sa međunarodnim evropskim standardima kao i o ulozi države i društva u razvoju visokog obrazovanja u Republici Kosovo.*”

Dok član 3 predviđa: “*1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:*

1.1. Akreditacija - formalno priznanje jedne institucije visokog obrazovanja i njene programe ispunjavaju poznate međunarodne standarde kvaliteta i da njihove kvalifikacije daju njihovim nosiocima, u skladu sa zakonom na snazi, određeni broj prava kao što je mogućnost pristupa daljeg nivou obrazovanja, specifične profile za upotrebu određene titule..

1.9. NARIC - Državni centar za priznavanje i akademsko informisanje (za Kosovo ili za neku drugu zemlju). NARIC Kosova pomaže u promovisanju kretanje studenata, nastavnika i istraživača, pružajući savete i nadležne informacije u vezi sa akademskim priznanjem diploma i perioda studiranja, preduzeta u drugim državama. Rešenja o priznavanju i ekvivalentnost dobija se od strane .Državnog saveta za priznanje u skladu sa evropskim standardima.

1.12. Program – studijski program koji vodi ka kvalifikaciji ili diplome, koja se dodeljuje od nosioca visokog obrazovanja.

1.16. Priznati akreditacioni organ - Kosovska agencija za akreditaciju ili slični organ, koji je poznat u Evropskoj zoni visokog obrazovanja, trenutno je učlanjena u evropskoj mreži za bezbednost kvaliteta u visokom obrazovanju /ENQA/ ili (u Ujedinjenim Američkim Državama), to je organ za akreditaciju priznat od strane Saveta akreditacije za visoko obrazovanje /CHEA/ili od strane departmana za obrazovanje Sjedinjenih

Američkih Država ili od obadvije (u bilo kom drugom zakonodavstvu) priznato je od strane Ministarstva na reciprocitetnoj osnovi kao organ zasnovan na valjan državni i regionalni način za akreditaciju, koji je priznat i ovlašćen je od strane relevantnog ministarstva u okviru njegovog zakonodavstva“

Član 5 predviđa:

“1. Visoko obrazovanje koje se nudi od strane licenciranih nosioca visokog obrazovanja na Kosovu biće pristupačno za sve osobe unutar ili van teritorije Kosova, bez nikakve vrste direktne ili indirektno diskriminacije.

4. Kvalifikacija, diploma ili međunarodno ili državno iskustvo može biti priznato kao ekvivalentno nivo Bachelor, spomenuto u članu podstavu 2.1. stav 2. člana 4 ovog zakona od strane nosioca visokog obrazovanja, akreditovanog na Kosovu po savetu NARIC-a . U slučaju podnošenje zahteva za ocenjivanje sertifikata dobijenog od strane institucije visokog obrazovanja, treba biti akreditovan od strane poznatog organa za akreditaciju, kao što je objašnjeno u gorenavedenom članu 3. ovog zakona”.

Dok stav 7, ovog člana predviđa da: “ Visoko obrazovanje može biti ponuđeno od strane svakog nosioca visokog obrazovanja, bez vremenskog ili strukturnog ograničenja školske godine, pod uslovom da može na zadovoljavajući način da dokaže jedan poznati organ za akreditaciju da njegove diplome ispunjavaju očekivane standarde za takve diplome unutar Evropskoj zoni visokog obrazovanja“.

53. Nadležnosti i odgovornosti Ministarstva za pružanje visokog obrazovanja utvrđuju se u članu 6:

“1. U skladu sa odredbama ovog zakona i dopunskim dokumentima izdati na njihovu osnovu i one izdate na osnovu člana 14 Zakona o obrazovanju u opštinama Republike Kosova (03-L-068, maja 2008), Ministarstvo je odgovorno za:

1.1. planiranje i razvijanje visokog obrazovanja na Kosovu, uz konsultaciju sa akreditiranim nosiocima visokog obrazovanja;

1.6. promovisanje kretanja studenata i osoblja unutar Evropske i međunarodne zone visokog obrazovanja kao i podrška za upotrebu Engleskog jezika u nastavi pored službenih jezika; Postavljanje pravila u vezi akademskih i profesionalnih priznanja u okvir Bolonjskog okvira i Lisbonske konvencije, bilo preko NARIC Kosova unutar Ministarstva ili preko Kosovske agencije za akreditaciju i informisanje javnosti za status stranih kvalifikacija preko ENIC Evropske mreža centara za informisanje;

1.7. promovisanje jednakih mogućnosti u pristup i prijem u visokom obrazovanju, u razvoju obuku osoblja, za mogućnosti učenja tokom celog života i u svim ostalim aspektima visokog obrazovanja;

54. Zakon br. 06/L-046 o inspektoratu obrazovanje u Republici Kosovo reguliše nadzor sprovođenja primenljivog zakonodavstva u svim institucijama koje pružaju vaspitno obrazovne i usluge osposobljavanja, prema članu 2, utvrđuje se da: *“Ovaj zakon se bavi nadzorom sprovođenja primenljivog zakonodavstva u svim institucijama koje pružaju vaspitno obrazovne i usluge osposobljavanja.”*

Prema članu 5: *“1. Inspektorat za obrazovanje vrši sledeće funkcije:*

1.1. Funkciju ocenjivanja – ocenjuje kvalitet usluge obrazovnih institucija;

1.2. Kontrolnu funkciju – kontroliše usaglašenost delatnosti obrazovnih institucija sa zakonskim i podzakonskim aktima na snazi;.”

Dok se dužnosti administrativnog inspektora utvrđuju članom 10:

“1. Administrativni inspektor je odgovoran za nadgledanje i ocenu da li obrazovne institucije primenjuju zakonodavstvo na snazi. .”

Prema članu 13, Odluke inspektora obrazovanja, u stavu 1, tačka, utvrđuju se postupci koje može preduzeti inspektorat: “Da prekida rad obrazovnih institucija, koje su bez licence, institucijama koje ne ispunjavaju standarde i kriterijume predviđene zakonom; .”

Stav 2. Inspektor obrazovanja prekida i zabranjuje:

“2.1. rad pravnog i fizičkog lica koji obavlja obrazovne aktivnosti (vaspitne, obrazovne i osposobljavajuće) bez dozvole za rad MONT-a; .

2.2. rad obrazovne ustanove, pravnog i fizičkog lica koji vrši obrazovne aktivnosti u suprotnosti sa važećim zakonima;.”

Prema članu 25, predviđa se i zatvaranje obrazovne institucije: “ Inspektorat za obrazovanje zatvara obrazovnu instituciju, koja deluje u suprotnosti sa odlukama za akreditaciju i licenciranje, koju poseduje. ”

55. Administrativno uputstvo (MONT) Br.15/2018 za akreditaciju institucija za visoko obrazovanje Republike Kosova, prema članu 5, stav 1, utvrđuje: “Akreditacija je formalno priznanje da institucija visokog obrazovanja i/ili njeni studijski programi ispunjavaju međunarodno priznate standarde .” Dok prema stavu 3 utvrđuje se : “Akreditacija u oblasti obrazovanja obezbeđuje kosovskom društvu da je kvalitet nastave, učenja i naučnih istraživanja međunarodno uporedivi.” Član 8, stav 1, utvrđuje: “Svaka institucija koja nastoji da pruža visoko obrazovanje na Kosovu podleže početnoj akreditaciji.”
56. Administrativno uputstvo MONT: Br.33/2014 Matična knjiga studenata institucija visokog obrazovanja je doneta u cilju regulisanja održavanja i čuvanja svih relevantnih podataka za studente upisane u institucije visokog obrazovanja u Republici Kosovo. Prema članu 3, stav 1, utvrđuje se: “Matična knjiga mora da bude popunjena na početku svake akademske godine (najkasnije do 15. Oktobra za osnovne studije i do 15. Novembra za master i doktorske studije”. Dok, prema stavu 3 utvrđuje se : “Poslednji dan za dostavljanje u MONT fizičke kopije originala Matičnih knjiga je do 20 oktobra za osnovne studije i do 20. Novembra za master i doktoraturu, nakon ovog datuma neće biti primljene.”

Analiza pitanja

57. Ombudsman skreće pažnju da Ustav, kao najviši pravni akt jedne zemlje, štiti i garantuje osnovna ljudska prava i slobode, te je stoga sprovođenje i praktično ostvarivanje ovih prava u interesu funkcionisanja vladavine prava države. Ustavne garancije služe za zaštitu ljudskog dostojanstva i funkcionisanja vladavine prava. Ustav u članu 21 izričito definiše obavezu svih organa da poštuju slobode i ljudska prava, stoga je ovo načelo neophodnost vremena i moraju ga svi poštovati.
58. Pravo na obrazovanje Ustav garantuje kao opšte ljudsko pravo koje uživa svako lice (član 47. stav 1.), a Ustavom garantuje se svakoj osobi jednake mogućnosti za obrazovanje na

osnovu individualnih potreba i sposobnosti, što znači da nije dozvoljena diskriminacija u ostvarivanju prava na obrazovanje (član 47. stav 2.). Ovu ustavnu odredbu dalje sadrže zakoni i drugi podzakonski akti, koji predviđaju da javne institucije u ostvarivanju svojih prava i obaveza moraju poštovati ljudska prava, omogućavajući obrazovanje u skladu sa zakonskim odredbama i međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima.

59. U smislu odredbe člana 2. Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima, Ombudsman podseća da pravo na obrazovanje daje pojedincima pravo na efikasan pristup postojećim institucijama obrazovanja i propisuje da države ne mogu uskratiti pravo na obrazovanje u institucijama obrazovanja.
60. Prema zakonskim odredbama, akreditacija znači: „*Formalno priznanje da institucija visokog obrazovanja i njeni programi ispunjavaju međunarodno prihvaćene standarde kvaliteta i da njene kvalifikacije daju svojim nosiocima, u skladu sa važećim zakonom, niz prava, kao što je mogućnost pristupa daljem nivou obrazovanja, određene profesije i da koriste zvanje.*”” Akreditaciono telo je Kosovska agencija za akreditaciju. Takođe, MONT ima nadležnosti i odgovornosti: „*Uspostavljanje pravila u vezi sa akademskim i profesionalnim priznavanjem, u skladu sa evropskim standardima, bilo preko NARIC Kosova u okviru Ministarstva, bilo preko Kosovske agencije za akreditaciju i informisanje javnosti o statusu stranih kvalifikacija preko ENIC Evropske mreže informacionih centara*“.
61. Na osnovu gore navedenih zakonskih odredbi, NVO je dužan da poštuje ove odredbe, dok MONT ima obavezu da nadgleda njihovu primenu, nijedan nosilac visokog obrazovanja ne može funkcionisati kršeći zakonske odredbe na snazi i bez obezbeđivanja kvaliteta obrazovanja, kao i ne bi trebalo dozvoliti funkcionisanje bilo kojeg nosioca javnog ili privatnog visokog obrazovanja ako ne dostavi matične knjige u zakonskom roku.
62. U konkretnim slučajevima, uprkos nepoštovanju zakonskih rokova ili kršenju zakonskih odredbi, nosiocima visokog obrazovanja je omogućeno da funkcionišu i kao rezultat toga studenti, iako ne svojom krivicom, sada snose posledice nepriznavanja i neverifikacije njihovih diploma.
63. Što se tiče pitanja priznavanja i verifikacije diploma, uprkos činjenici da se MONT, nekoliko puta u prošlosti, kroz odluke ministara, administrativna uputstva i dodatne anekse, obavezao da pronade rešenje za to pitanje, rešenje je doneto samo za neke koledže i to samo u nekim vremenskim periodima. Stoga, na osnovu žalbi koje je primila Institucija Ombudsmana, primećuje se da je problem nepriznavanja/neverifikacije diploma koje izdaju univerziteti i koledži na Kosovu i dalje prisutan.
64. U vezi sa nepriznavanjem diploma nosioca privatnog i javnog visokog obrazovanja, aktuelna ministarka je izjavila: “*[...] istina je da je bilo propusta u sistemu obrazovanja više od dve decenije i nažalost mi smo nasledili vanredne probleme, sud je tretirao nekoliko predmeta i onda se MONT obavezao da te odluke sprovede, prihvatajući dužnost suočila sam se pitanjima i znam zabrinutosti i žalbe studenata, u prošlosti su radile dve komisije za priznavanje diploma, ali nije da su dale tačne podatke o pitanju matičnih knjiga i pitanju upisa u SUIVO⁶ koje su donele probleme u vezi sa zvanjima i diplomama, [...] jedino rešenje koje sam videla*

⁶ Sistem upravljanja informacijama u visokom obrazovanju.

je osnivam nezavisnu komisiju stručnjaka koja će davati preporuke kako će se ovo pitanje rešiti.”⁷

65. Što se tiče slučaja br. 24/2018, [REDACTED] protiv MONT-a (vidi stavove 3 do 13 ovog izveštaja), uprkos odobrenju broja studenata na univerzitetu, uprkos odluci MONT-a o priznavanju njihovih diploma, žalio se i dalje suočavaju sa problemom i njihov slučaj još nije dobio epilog, jer studijski programi koje su završili nisu bili akreditovani.

66. U vezi sa slučajem A.br.254 / 2021, [REDACTED] - MONTI (vidi stavove 14 do 19 ovog izveštaja), žalilac je registrovan u akademskoj 2016/2017. godini, kada je koledž imao samo još jednu godinu akreditacije, dok je master studije završio 2019. godine, zatim je 2017. godine odbijen zahtev koledža za reakreditaciju sa obrazloženjem da je Koledž „[REDACTED] imao nedostatak akademskog osoblja sa redovnom dokumentacijom za ovaj program.

U konkretnom slučaju, uprkos odbijanju reakreditacije, žalilac je nastavio studije i završio ih na koledžu „[REDACTED]

Prema članu 9, stav 4, Administrativnog uputstva (MONT) Br.15/2018 za akreditaciju institucija visokog obrazovanja u Republici Kosovo, utvrđuje se: *“Prilikom podnošenja aplikacije za institucionalnu re/akreditaciju, svaka privatna institucija visokog obrazovanja je u obavezi da u AKA dostavlja sporazum o saradnji sa najmanje dva drugih akreditovanih nosioca visokog obrazovanja, koji obezbeđuju da studenti mogu da vrše transfer u sličnim programima jednog od ovih akreditovanih nosioca, u slučaju stečaja ili povlačenja institucionalne re/akreditacije.*

67. Stoga, na osnovu ovoga, ako je koledž prvobitno bio akreditovan a reakreditacija odbijena, ova odredba bi trebala da se primeni i studenta treba premestiti kod akreditovanog nosioca, u ovom slučaju, uprkos odbijanju reakreditacije zbog utvrđivanja da je koledžu nedostajalo akademsko osoblje sa redovnom dokumentacijom za ovaj program, podnosilac žalbe je nastavio studije i završio ih.

68. Što se tiče slučajeva iz stava 20 do stava 48 ovog izveštaja, studenti se suočavaju sa nepriznavanjem/neverifikacijom diploma jer koledži na kojima su završili studije nisu predali ili nisu poštovali zakonske rokove za podnošenje matičnih knjiga, u konkretnim slučajevima, studenti nisu imali obavezu da predaju matične knjige niti su mogli da utiču na ovo pitanje na koledžima na kojima su studirali.

Nalazi Ombudsmana

69. Narodni advokat primećuje da prema Zakonu br.06/L-046 o Inspektoratu obrazovanje u Republici Kosovo, Inspektorat obrazovanje ima zakonsku obavezu da prati i ocenjuje sprovođenje zakonskih odredbi, uprkos odredbi koja jasno kaže da inspektor obrazovanja prekida i zabranjuje „*rad institucije obrazovanja, pravnog i fizičkog lica koje obavlja delatnost obrazovanja u suprotnosti sa važećim zakonom.*“, kao i da „*Inspektorat obrazovanja zatvara instituciju obrazovanja koja postupi suprotno odluci o akreditaciji i licenci koju poseduje*“, kao rezultat nedelovanja ostali su nesprovedeni. Stoga, Inspektorat obrazovanja nije uspeo da preduzme radnje predviđene Zakonom br.06/L-046 o Inspektoratu

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=49UL5VJqFwM>, Izjava u ATV-u Emisija Context, od 1.05.00. min.

za obrazovanje u Republici Kosovo i na osnovu Administrativnog uputstva (MONT) br.04/2019.⁸ MONT ne treba da dozvoli rad koledža koji nisu akreditovani.

70. Ombudsman primećuje da i pored formiranja komisije po ovom pitanju, od početka 2018. godine do sada nije rešeno pitanje priznavanja/verifikacije diploma.
71. Ombudsman primećuje da se prema Aneksu I Administrativnog uputstva br.3/2010, od 16.4.2010.godine, sve diplome studija izvedenih pre akademske 2007/2008.godine, koje su započete bez dobijanja licence, smatraju licenciranim. Takođe, prema Informaciji broj 192/01B MONT-a, od 13.7.2012. godine, Javnom univerzitetu „Ukshin Hoti“ je u školskoj 2012/2013. godini odobren broj studenata po studijskim programima, koje su žalioci završili, kao i Odlukom broj 0161/01B, od 18.4.2014.godine odlučeno je za priznavanje diploma za školsku 2011/2012. godinu i 2012/2013. godinu. Na osnovu ovih činjenica, Ombudsman konstatuje da je MONT od 2010. godine bio svestan da pojedini nosioci visokog obrazovanja, uprkos nepostojanju akreditacije i licenciranja, funkcionišu, ali uprkos tome, nisu preduzete odgovarajuće radnje da se ova praksa prekine, već su u suprotnosti sa zakonskim odredbama odobrili broj studenata na Javnom univerzitetu "Ukshin Hoti", zatim je ministar MONT-a doneo odluku o priznavanju diploma (vidi stav 10). Stoga su ove radnje stvorile su legitimna očekivanja među kandidatima diplomiranim na ovom univerzitetu.
72. Ombudsman smatra da je rešenje kroz Program za unapređenje kvalifikacija samo za tri koledža delimično i samo za neke vremenske periode⁹, stoga, takvo rešenje je u suprotnosti sa principom jednakog tretmana kandidata. Iako je ova naizgled nepristrasna praksa, žalioc je dovela u neravnotežan položaj u odnosu na diplomirane na ova tri koledža.
73. Ako je s jedne strane, uprkos neakreditaciji i nedostatku licence, pojedinim diplomiranim na nekim koledžima i u nekim vremenskim periodima odlučeno da se priznaju/verifikuju diplome, dok sa druge strane, žaliocima nije priznato ovo pravo i dalje se suočavaju sa posledicama nepriznavanja/neverifikacije diploma, onda ako uporedimo ove dve kategorije, koje su pod istim uslovima završile studije na neakreditovanim ili nelicenciranim programima, onda se u takvim okolnostima može govoriti o nejednakom tretmanu.
74. S obzirom da je akreditacija proces koji obezbeđuje da institucija visokog obrazovanja i njeni programi ispunjavaju međunarodno prihvaćene standarde kvaliteta i da kvalifikacije koje izdaje NVO daju svojim nosiocima niz prava, kao što je mogućnost pristupa daljem nivou obrazovanja, Ombudsman konstatuje da su NVO-i izdali diplome u suprotnosti sa procedurama akreditacije i licenciranja.
75. Ombudsman konstatuje da je dostavljanje matičnih knjižica u zakonom definisanom roku obaveza NVO-a, njihovo nesprovođenje odgovornost je svakog NVO-a, a u konkretnim

⁸ Dana 19.7.2018, Ombudsman je preko pisma preporuke Ex officio A.nr.736 / 2017 preporučio MONT-u: „U skladu sa zakonskim nadležnostima i ovlašćenjima, da stvori neophodne preduslove kako bi inspektori obrazovanja mogli primeniti administrativne sankcije. . .” Takođe, Ombudsman je i prema Izveštaju sa preporukama Ex officio A.nr.720 / 2019, preporučio MONT-u: „Da obezbedi da Inspektorat za obrazovanje, kao centralni izvršni organ, preduzme sve radnje za nadzor nad primenom važećeg zakonodavstva u svim vaspitno-obrazovnim institucijama.”

⁹ Odluka Ref.br.230 / 01B je donesena 4. avgusta 2015. godine, u Programu za napredovanje u kvalifikacijama uključeni su diplomirani Fakulteta za edukaciju u PNVO Koledža Universum - Ogranak u Uroševcu, Fakulteta za edukaciju u PNVO Koledža Gjilani i Fakulteta za edukaciju u PNVO Koledža Vizioni Evropian, koji su upisani u akademskim godinama 2006/2007 i 2007/2008.

slučajevima održavanje i čuvanje relevantnih podataka za studente upisane u institucije visokog obrazovanja je odgovornost institucija a ne studenata, dok je nadgledanje sprovođenja zakonskih odredbi odgovornost MONTI-a.

76. Takođe, Ombudsman primećuje da je promocija kretanja studenata i osoblja u okviru evropske i međunarodne zone visokog obrazovanja zakonska obaveza MONTI-a. Stoga, s obzirom na činjenicu da diplomirani imaju problema sa priznavanjem/verifikacijom diploma, oni nisu u mogućnosti da se kreću unutar evropske i međunarodne zone kako bi nastavili svoje studije i kao rezultat toga njihov pristup obrazovanju je ograničen.

Ombudsman, na osnovu gore iznetog, u skladu sa članom 135, stav 3, Ustava Republike Kosovo: “*Ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa.*” U smislu člana 18, stav 1.2, Zakona br. 05/L-019 o narodnom advokatu, Ombudsman: “*(...) ima odgovornost da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima (...)*” Stoga, Ombudsman

PREPORUČUJE

Ministarstvu obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije:

- 1. Da se angažuje da komisije koje je formirao MONTI završe zadate zadatke u razumnom roku i pitanje priznavanja/verifikacije stečenih diploma dobije epilog, na osnovu važećih zakonski odredbi i u skladu sa evropskim standardima.***
- 2. Da obezbedi da Inspektorat za obrazovanje, kao centralni izvršni organ, preduzme sve efikasne radnje za nadgledanje sprovođenja važećeg zakonodavstva od strane svih nosioca visokog obrazovanja, do zabrane delatnosti, kako se takvi slučajevi ne bi ponovili.***

U skladu sa članom 132, stav 3, Ustava Republike Kosovo (“*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom*”) i članom 28 Zakona br. 05/L-019 o narodnom advokatu (“*Autoriteti, kojima je Narodni Advokat uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja.*”), ljubazno vas molimo da nas obavestite o svim radnjama koje ćete preduzeti po ovom pitanju.

S poštovanjem,

Naim Qelaj

Ombudsman